Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/3024

2024 12 6

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/3024

2024 m. lapkričio 27 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 691/2011, kiek tai susiję su naujų aplinkos ekonominių sąskaitų modulių diegimu

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros [1],

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/591 [2] buvo nustatyta 8-oji aplinkosaugos veiksmų programa ir patvirtinta, kad, formuojant veiksmingą politiką, tokią politiką įgyvendinant norint pasiekti Sąjungos aplinkosaugos tikslus ir stiprinant piliečių vaidmenį, yra labai svarbi stebėsena, be kita ko, vykdoma teikiant patikimą informaciją, susijusią su aplinkos pokyčiais. Turėtų būti rengiami instrumentai, pavyzdžiui, aplinkos ekonominės sąskaitos, kuriais siekiama didinti bendrą informuotumą apie socialinės ir ekonominės veiklos poveikį aplinkai ir tai, kaip aplinka prisideda prie ekonomikos ir gerovės;

(2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 691/2011 [3] numatyta, kad Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turi pateikti to reglamento įgyvendinimo ataskaitą ir, jeigu tikslinga, atsižvelgdama į tame reglamente nurodytų bandomųjų tyrimų rezultatus, pasiūlyti įdiegti naujus aplinkos ekonominių sąskaitų modulius, pavyzdžiui, su aplinka susijusių pervedimų (subsidijų), miškų sąskaitų ir ekosisteminių paslaugų sąskaitų modulius;

(3) naujaisiais aplinkos ekonominių sąskaitų moduliais turi būti tiesiogiai prisidedama prie Sąjungos aplinkos politikos prioritetų, kaip nustatyta, inter alia, 8-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje, įgyvendinimo;

(4) 2012 m. vasario mėn. Jungtinių Tautų Statistikos komisija savo 43-iojoje sesijoje kaip tarptautinį statistikos standartą patvirtino Aplinkos ekonominių sąskaitų sistemos (toliau – SEEA) centrinę sistemą, o 2021 m. kovo mėn. savo 52-ojoje sesijoje – SEEA ekosistemų sąskaitos (toliau – SEEA EA) 1–7 skyrius, kuriuose aprašoma apskaitos sistema ir fizinės sąskaitos. Šiuo reglamentu įdiegti naujieji moduliai atitinka SEEA centrinę sistemą ir SEEA EA. Be to, SEEA įdiegta Vandens aplinkos ekonominių sąskaitų sistema (SEEA-Water), kuri papildo SEEA centrinę sistemą;

(5) tam, kad Sąjunga galėtų vykdyti pagal Sutartis ir tarptautinę teisę jai priskirtas užduotis, ypač tas, kurios yra susijusios su aplinka, tvarumu ir klimato kaita, Sąjunga turėtų turėti aktualią, išsamią ir patikimą informaciją. Norint, kad sprendimai būtų priimami grindžiant juos įrodymais, reikia statistikos, kuri atitiktų aukštos kokybės kriterijus, kaip išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 223/2009 [4]. Be to, yra būtina, kad surinktus duomenis Komisija (Eurostatas) pateiktų prieinamesniu bei naudotojui patogesniu būdu ir aktyviai skatintų tuos duomenis naudoti;

---

[1] 2024 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. lapkričio 5 d. Tarybos sprendimas.

[2] 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (OL L 114, 2022 4 12, p. 22).

[3] 2011 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 691/2011 dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų (OL L 192, 2011 7 22, p. 1).

[4] 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

(6) kad būtų pasiektas tikslas ne vėliau kaip 2050 m. Sąjungoje užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, labai svarbu visus Sąjungos teisės aktus ir procesus suderinti su ilgalaikiais Sąjungos aplinkos ir klimato sričių tikslais, kaip nustatyta pagal Europos žaliąjį kursą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119 ([5]) ir Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį. Keliuose Sąjungos teisės aktuose jau reikalaujama atidžiai stebėti tendencijas, taigi ir teikti papildomus bei tikslesnius duomenis. Tuo požiūriu, siekiant užtikrinti, kad Sąjunga nenukryptų nuo Europos žaliojo kurso tikslų, yra labai svarbu iš valstybių narių gauti aktualius ir išsamius duomenis apie jų investicijas į aplinkos apsaugą. Dėl visų tų priežasčių Europos aplinkos ekonominių sąskaitų sistema turi būti plėtojama, kad taptų išsamiu įrankiu, teikiančiu reikšmingus papildomus duomenis, skirtus Sąjungos aplinkos teisės įgyvendinimo ir aplinkos politikos formavimo stebėsenai;

(7) 8-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje raginama nedelsiant sukurti privalomą valstybių narių pažangos siekiant laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui stebėsenos ir ataskaitų teikimo Sąjungos sistemą, grindžiamą sutarta metodika, ir Sąjungos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis nustatyti galutinį laipsniško tokių subsidijų panaikinimo terminą, kuris atitiktų pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją priimto Paryžiaus susitarimo ilgalaikį temperatūros tikslą apriboti visuotinį atšilimą, kad temperatūros kilimas neviršytų 1,5 C. Dėl to Komisija savo bandomųjų tyrimų bei galimybių studijų programoje turėtų skirti ypatingą dėmesį tai temai ir įvertinti turimų duomenų apie subsidijas energijai, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, kokybę. Jeigu tinkama, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant į Europos aplinkos ekonomines sąskaitas įtraukti subsidijoms energijai, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, skirtą modulį;

(8) vanduo yra ypatingos svarbos išteklius, todėl būtina užtikrinti tvarų to ištekliaus valdymą ir suprasti jo santykį su ekonomine veikla. Todėl Komisija turėtų įvertinti turimų duomenų apie vandenį kokybę ir, jeigu tinkama, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant į Europos aplinkos ekonomines sąskaitas įtraukti vandeniui skirtą modulį;

(9) prisitaikymas yra viena iš pagrindinių ilgalaikio visuotinio atsako į klimato kaitą sudedamųjų dalių. Būtina spręsti didėjančios su klimatu susijusios rizikos sveikatai problemas, įskaitant dažnesnes ir intensyvesnes karščio bangas, gamtos gaisrus ir potvynius, grėsmes maisto bei vandens saugai ir apsirūpinimo jais saugumui, taip pat su infekcinių ligų atsiradimu ir plitimu susijusias problemas. Neigiamas klimato kaitos poveikis gali viršyti valstybių narių gebėjimą prisitaikyti. Todėl, kaip numatyta Paryžiaus susitarimo 7 straipsnyje, valstybės narės ir Sąjunga turėtų didinti savo gebėjimą prisitaikyti, stiprinti atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, taip pat turėtų siekti kuo didesnės papildomos naudos, gaunamos įgyvendinant kitą politiką ir teisės aktus. Reglamente (ES) 2021/1119 reikalaujama, kad valstybės narės priimtų išsamias nacionalines prisitaikymo strategijas ir planus, grindžiamus patikimomis klimato kaitos ir pažeidžiamumo analizėmis, pažangos vertinimais ir rodikliais, nustatytais remiantis geriausiais ir naujausiais turimais moksliniais įrodymais. Kadangi yra būtina stebėti prisitaikymo prie klimato kaitos pažangą, Komisija turėtų vertinti turimų duomenų apie prisitaikymą prie klimato kaitos kokybę. Remdamasi gautais rezultatais Komisija, jeigu tinkama, Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant į Europos aplinkos ekonomines sąskaitas įdiegti prisitaikymui prie klimato kaitos skirtą modulį;

(10) biologinės įvairovės nykimas – kartu su klimato kaita, kuri jį dar labiau padidina, – yra viena iš svarbiausių ekonomikos pažeidžiamumo priežasčių. Biologinė įvairovė yra labai svarbi apsirūpinimo maistu saugumui, žmonių gerovei bei bendram visuomenės ir ekonomikos atsparumui. Todėl valstybės narės ir Sąjunga turėtų stiprinti savo atsaką į biologinės įvairovės krizę, laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų pagal Jungtinių Tautų Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijos penkioliktajame susitikime priimtą Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją;

(11) ekosistemų sąskaitomis, kuriose pateikiami duomenys apie ekosistemų turto aprėptį bei būklę ir jų visuomenei bei ekonomikai teikiamas paslaugas, siekiama suteikti vertę gamtai, taip sudarant sąlygas geriau atsižvelgti į gamtos sąnaudas. Nustatant pinigines vertes turėtų būti siekiama gerinti supratimą apie neveikimo kainą ir remti Sąjungą jai siekiant aplinkosaugos tikslų. Siekiant tinkamai pasirengti ekosisteminių paslaugų piniginių verčių pranešimo reikalavimų nustatymui, turėtų būti atlikti bandomieji tyrimai bei galimybių studijos atsižvelgiant į atitinkamus tarptautinius standartus. Tais tyrimais bei studijomis turėtų būti siekiama išnagrinėti, inter alia, praneštinas pinigines vertes, tų verčių tarpusavio santykius ir esamo ekosisteminių paslaugų teikimo bei naudojimosi jomis pokyčius,

([5]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

galimą skirtingų vertinimo metodų rezultatų panaudojimą politikos tikslais, sąlygas, kuriomis įverčiai yra tinkami agreguoti vienas su kitu ir su kitais nacionalinės apskaitos suvestiniais rodikliais, ir tinkamiausią pranešimų teikimo lentelių formatą. Kad būtų užtikrintas visas numatomas poveikis, Komisija turėtų atlikti ekosisteminių paslaugų piniginio įvertinimo metodinių galimybių ir įgyvendinamumo įvertinimą, atsižvelgdama į SEEA EA. Remdamasi gautais rezultatais Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų galėti pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 691/2011, siekiant įtraukti pinigines ekosistemų sąskaitas;

(12) savo 2020 m. lapkričio 6 d. išvadose dėl Europos statistikos Taryba Europos statistikos sistemą paragino reaguoti į naujus informacijos poreikius, kylančius dėl Europos žaliojo kurso, be kita ko, kiek tai susiję su Europos aplinkos ekonominių sąskaitų programos peržiūra ir plėtra;

(13) 2019 m. Europos Audito Rūmai paskelbė specialiąją ataskaitą Nr. 16/2019 „Europos aplinkos ekonominės sąskaitos. Jų naudą politikos formuotojams galima padidinti“. Toje ataskaitoje nurodyta, kad reikia išsamesnių duomenų apie miškus bei ekosistemas ir kad reikia visapusiškai įgyvendinti miškų sąskaitas;

(14) Komisija (Eurostatas) bei nacionaliniai statistikos institutai ir kitos nacionalinės institucijos, kurie yra atsakingi už aplinkos ekonominių sąskaitų rengimą, turėtų stengtis nuolat plėsti statistinių duomenų aprėptį ir gerinti jų kokybę, kai tokiais duomenimis padedama stebėti ir vertinti Sąjungos pažangą įgyvendinant teisėkūros procedūra priimamus aktus, priimtus pagal Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį ir vadovaujantis Europos žaliuoju kursu, Reglamentu (ES) 2021/1119, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241 ([6]) nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone ir kitais atitinkamais teisės aktais, taip pat laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, kartu atsižvelgiant į Jungtinių Tautų ir kitų organų parengtus tarptautinius statistikos standartus;

(15) nuo 2011 m. iš Europos aplinkos ekonominių sąskaitų gaunama aukštos kokybės duomenų ir statistinių duomenų, kuriais remiamas įrodymais pagrįstos politikos formavimas Europos žaliojo kurso ir kitose Sąjungos politikos srityse. Yra itin svarbu, kad tie duomenys ir statistiniai duomenys būtų skelbiami ir pateikiami visiems naudotojams suprantamu ir prieinamu būdu. Komisija (Eurostatas) turėtų sukurti ir tvarkyti statistinių duomenų portalą, kuriame naudotojui patogiu būdu būtų apibendrinami pagrindiniai aplinkos ekonominių sąskaitų rodikliai. Prieiga prie to duomenų portalo turėtų būti vieša ir nemokama. Statistinių duomenų portalo tikslas turėtų būti gerinti Europos aplinkos ekonominių sąskaitų duomenų sklaidą ir informavimą apie jas. Be to, jis neturėtų kliudyti taikyti nustatytus valdymo mechanizmus, kuriais naudojamasi pranešant ir stebint, kaip siekiama konkrečių Sąjungos iniciatyvų, pavyzdžiui, 8-oji aplinkosaugos veiksmų programos, tikslų ir uždavinių;

(16) siekiant užtikrinti lankstumą ir sumažinti respondentams, nacionaliniams statistikos institutams ir kitoms nacionalinėms institucijoms tenkančią administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama naudotis kitais aktualiais šaltiniais, metodais ir novatoriškais požiūriais, pavyzdžiui, Žemės stebėjimu (programos „Copernicus“ paslaugomis). Valstybės narės turėtų informuoti Komisiją ir pateikti išsamią informaciją apie tų požiūrių kokybę;

(17) valstybės narės turėti galimybę gauti finansinę paramą modernizavimui ir aplinkos statistinių duomenų kokybės bei savalaikiškumo gerinimui, taip pat galimybę gauti finansinę paramą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/690 ([7]) nustatytą Bendrosios rinkos programą bandomųjų tyrimų bei galimybių studijų įgyvendinimui. Kalbant apie vėlesnes daugiametes finansines programas, finansinė parama turėtų būti teikiama laikantis Reglamente (EB) Nr. 223/2009 nurodytos taikytinos Europos statistikos programos taisyklių;

(18) kadangi Sąjungą sudaro 27 valstybės narės, yra tikslinga vartoti santrumpą „ES 27“;

(19) Reglamente (ES) Nr. 691/2011 pateiktas galimų būsimų Europos aplinkos ekonominių sąskaitų sąrašas turi būti atnaujintas, kad atitiktų dabartinius Sąjungos politikos prioritetus;

([6]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

([7]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1).

(20) 1995 m. Europos sąskaitų sistemą (ESS 95) pakeitė 2010 m. Europos sąskaitų sistema (toliau – 2010 m. ESS), nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 549/2013 ([8]);

(21) 2010 m. ESS apima pagrindinę bendrųjų standartų, terminų apibrėžčių, klasifikatorių ir apskaitos taisyklių sistemą, pagal kurią rengiamos Sąjungos reikalavimus dėl statistikos atitinkančios valstybių narių sąskaitos;

(22) Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turėtų paskelbti metodinį vadovą, kuriame būtų pateikta papildomų nurodymų dėl aplinkos ekonominių sąskaitų rengimo pagal skirtingus modulius, įdiegtus šiuo reglamentu. Į vadovą turėtų būti įtrauktos gairės, kaip apskaičiuoti miškų sąskaitų rodiklius, pavyzdžiui, grynąjį metinį medienos prieaugį iš gyvų medžių išteklių, arba kaip apskaičiuoti ekosistemų aprūpinimo paslaugas, pavyzdžiui, šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos mažinimo indėlį į pasaulinį klimato reguliavimą. Vadovas turėtų būti paskelbtas po šio reglamento įsigaliojimo;

(23) norint pasiekti tikslą ne vėliau kaip 2050 m. Sąjungoje užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, būtina švelninti klimato kaitą, be kita ko, susijusiomis investicijomis. Komisija (Eurostatas) turėtų pradėti reguliariai teikti duomenis ir statistinius duomenis, parengtus naudojantis atitinkamais turimais aplinkos ekonominių sąskaitų modulių duomenimis ir, jeigu tinkama, kitais duomenų šaltiniais. Tie duomenys turėtų būti suskirstyti pagal valstybes nares ir apimti visus ekonomikos sektorius, aktualius klimato kaitos švelninimui;

(24) siekiant atsižvelgti į raidą aplinkos, ekonomikos ir techninėje srityse, prireikus, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais Reglamentas (ES) Nr. 691/2011 būtų papildomas pateikiant metodinių nurodymų, ir iš dalies keisti to reglamento I–IX priedus, kiek tai susiję su rodiklių, kurių duomenys turi būti renkami ir perduodami, sąrašu, visų pirma, V priedo 3 skirsniu, kad į jį būtų įtraukti rodikliai, susiję su kitomis investicijomis į klimato kaitos švelninimą. Komisija turėtų užtikrinti, kad jos deleguotaisiais aktais valstybėms narėms ar respondentams nebūtų nustatyta reikšminga papildoma našta. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ([9]) nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(25) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais per nurodytą laikotarpį valstybėms narėms leidžiama taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, jei jų nacionalines statistikos sistemas reikia iš esmės pritaikyti. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([10]);

(26) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. įdiegti naujus aplinkos ekonominių sąskaitų modulius į teisinę sistemą, skirtą Europos statistikai apie aplinkos ekonomines sąskaitas, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl nuoseklumo ir palyginamumo to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(27) konsultuotasi su Europos statistikos sistemos komitetu;

(28) todėl Reglamentas (ES) Nr. 691/2011 turėtų būti iš dalies pakeistas,

([8]) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).
([9]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.
([10]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 691/2011 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„*1 straipsnis*

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma bendra Europos aplinkos ekonominių sąskaitų rinkimo, rengimo, perdavimo ir vertinimo sistema, siekiant sukurti aplinkos ekonomines sąskaitas, kaip 2010 m. Europos sąskaitų sistemos (toliau – 2010 m. ESS) palydovines sąskaitas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 549/2013 (*), nustatant aplinkos ekonominėms sąskaitoms rengti skirtus metodiką, bendruosius standartus, terminų apibrėžtis, klasifikatorius ir apskaitos taisykles.

Šiuo reglamentu taip pat padedama teikti patikimą informaciją apie aplinkos pokyčių pagrindines tendencijas, poveikio rūšis bei juos lemiančius veiksnius ir tokiu būdu padedama stebėti ir vertinti Sąjungos pažangą siekiant jos Sąjungos teisėje nustatytų aplinkos srities tikslų, taip pat įgyvendinant jos tarptautinius įsipareigojimus aplinkos srityje.

(*) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).“;

2) 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

„7) miškų sąskaitos – turto sąskaitos, į kurias įtraukiami miško ištekliai, apimantys medžiais apaugusią žemę bei medieną medžiais apaugusioje žemėje, ir miškininkystei bei medienos ruošai skirtos ekonominės veiklos sąskaitos;

8) aplinkosaugos subsidijos ir panašūs pervedimai – einamieji ir kapitalo pervedimai, kaip tai suprantama 2010 m. ESS, skirti remti aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių išsaugojimo veiklą ir susijusius produktus;

9) ekosistemų sąskaitos – sąskaitų rinkinys, skirtas teikti nuosekliai informacijai apie ekosistemų aprėptį bei būklę ir apie tų ekosistemų socialinei ir ekonominei sistemai teikiamų paslaugų srautus.“;

3) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šiais punktais:

„g) miškų sąskaitų modulis, kaip nustatyta VII priede;

h) aplinkosaugos subsidijų ir panašių pervedimų sąskaitų modulis, kaip nustatyta VIII priede;

i) ekosistemų sąskaitų modulis, kaip nustatyta IX priede.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Kai būtina atsižvelgti į aplinkos, ekonomikos ir technikos pokyčius, Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 9 straipsnį priimti deleguotuosius aktus siekiant:

a) papildyti šį reglamentą pateikiant metodinius nurodymus;

b) iš dalies pakeisti I–VI priedus, kiek tai susiję su 2 dalies c, d ir e punktuose nurodyta informacija;

c) iš dalies pakeisti VII, VIII ir IX priedus, kiek tai susiję su 2 dalies c, d ir e punktuose nurodyta informacija, jei:

i) 2 dalies c punkte nurodytas rodiklių sąrašas kiekvieno priedo atveju iš dalies keičiamas ne daugiau kaip keturiais rodikliais kas 3 metus ir

ii) 2 dalies d punkte nurodyta informacija iš dalies keičiama tik siekiant nustatyti pirmuosius ataskaitinius metus, dažnumą ir bet kokių papildomų rodiklių perdavimo terminus.

Naudodamasi jai pagal šią dalį suteiktais įgaliojimais Komisija užtikrina, kad Komisijos deleguotaisiais aktais valstybėms narėms ar respondentams nebūtų nustatyta reikšminga papildoma našta. Komisija tinkamai pagrindžia savo deleguotuosius aktus.“;

4) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Bandomieji tyrimai bei galimybių studijos“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Komisija parengia programą, pagal kurią valstybės narės savanoriškai galės atlikti bandomuosius tyrimus bei galimybių studijas ataskaitų teikimo ir duomenų kokybei gerinti, ilgalaikei sekai nustatyti ir metodikai parengti. Į programą įtraukiami bandomieji tyrimai, skirti naujiems aplinkos ekonominių sąskaitų moduliams patikrinti. Komisija, rengdama programą, skiria ypatingą dėmesį moduliams, pagal kuriuos būtų gaunami duomenys apie subsidijas energijai, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, ir užtikrina, kad valstybėms narėms ir respondentams nebūtų užkraunama papildomos administracinės ar finansinės naštos.“;

c) 4 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Be bandomųjų tyrimų bei galimybių studijų programos, Komisija (Eurostatas) ne vėliau kaip 2026 m. birželio 27 d., bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, įvertina metodines galimybes ir piniginės vertės nustatymo įgyvendinamumą, galimas ataskaitines vertes, kai tų verčių nėra, ir galimus alternatyvius ekosisteminių paslaugų sąskaitoms skirtus vertinimo būdus, atsižvelgiant į tarptautinius Aplinkos ekonominių sąskaitų sistemos ekosistemų sąskaitų (toliau – SEEA EA) standartus. Remdamasi to vertinimo ir tų tyrimų bei studijų rezultatais, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto iš dalies keisti šį reglamentą siekiant į jį įtraukti pinigines ekosistemų sąskaitas.“;

5) 5 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) papildoma šiuo punktu:

„d) visais kitais aktualiais šaltiniais, metodais ar novatoriškais būdais tiek, kiek juos taikant galima rengti palyginamas aplinkos ekonomines sąskaitas, atitinkančias taikomus konkrečius kokybės reikalavimus.“;

b) papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės, nusprendusios naudoti d punkte nurodytus šaltinius, metodus ar novatoriškus būdus, praneša apie tai Komisijai (Eurostatui) kuo greičiau iki metų, einančių prieš metodo įgyvendinimą, pabaigos, ir pateikia išsamią informaciją apie gaunamų duomenų kokybę.“;

6) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„*8 straipsnis*

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais valstybėms narėms leidžiama taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, jei jų nacionalines statistikos sistemas reikia iš esmės pritaikyti. Nuo priedų nukrypti leidžiančias nuostatas gali būti leidžiama taikyti juose nurodytu pereinamuoju laikotarpiu. Taip pat gali būti leidžiama taikyti nuo įgyvendinimo priemonių ir deleguotųjų aktų, priimtų pagal šį reglamentą, nukrypti leidžiančias nuostatas. Tas nukrypti leidžiančias nuostatas gali būti leidžiama taikyti ne ilgiau kaip 2 metus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Šios dalies pirma pastraipa netaikoma pokyčiams, atsirandantiems dėl klasifikatorių ir nomenklatūrų pakeitimų, arba nacionalinių ir regioninių sąskaitų apskaitos sistemų pokyčiams pagal Reglamentą (ES) Nr. 549/2013.

2. Siekdama gauti leidimą pagal 1 dalį taikyti nuo VII, VIII ir IX priedų nukrypti leidžiančią nuostatą, atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 27 d. pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą. Kad pagal 1 dalį būtų leista nukrypti nuo įgyvendinimo priemonių arba deleguotųjų aktų, priimtų pagal šį reglamentą ir įsigaliojusių po 2024 m. gruodžio 26 d., atitinkama valstybė narė per tris mėnesius nuo atitinkamos priemonės ar akto įsigaliojimo dienos pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą.“;

7) įterpiamas šis straipsnis:

„*8a straipsnis*

Finansavimas

1. Šiam reglamentui įgyvendinti Sąjunga pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/690 (*) nustatytą Bendrosios rinkos programą teikia finansinę paramą nacionaliniams statistikos institutams ir kitoms nacionalinėms institucijoms, nurodytoms Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje:

a) statistikos metodikai kurti pagal šį reglamentą, įskaitant valstybių narių dalyvavimą atliekant 4 straipsnyje nurodytus reprezentatyvius bandomuosius tyrimus bei galimybių studijas;

b) sąskaitų statistinei kokybei gerinti, visų pirma, siekiant plėtoti arba tobulinti procesus, įskaitant skaitmeninius sprendimus, kuriais siekiama rengti kokybiškesnę statistiką;

c) sąskaitų pateikimui laiku pagerinti ir administracinei bei ataskaitų teikimo naštai sumažinti.

2. Sąjungos finansinio įnašo pagal šį straipsnį suma nustatoma laikantis Bendrosios rinkos programos taisyklių vykdant metinę biudžeto procedūrą, atsižvelgiant į turimas lėšas. Biudžeto valdymo institucija nustato kasmet skiriamų asignavimų dydį.

3. Šiam reglamentui įgyvendinti skirtas finansinis įnašas taip pat gali būti skiriamas nacionaliniams statistikos institutams ir kitoms nacionalinėms institucijoms, nurodytoms Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje, iš kitų taikytinų Sąjungos finansinių programų pagal tokių programų taisykles.

(*) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1).“;

8) 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„*9 straipsnis*

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 3 straipsnio 3 bei 4 dalyse ir 10 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2011 m. rugpjūčio 11 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 3 bei 4 dalyse ir 10 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 3 straipsnio 3 ar 4 dalį arba 10 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

9) įterpiamas šis straipsnis:

„*9a straipsnis*

Aplinkos ekonominių sąskaitų statistinių duomenų portalas (rodiklių suvestinė)

1. Komisija (Eurostatas) sukuria Aplinkos ekonominių sąskaitų statistinių duomenų portalą (toliau – rodiklių suvestinė), kuriame naudotojui patogiu ir interaktyviu būdu apibendrinami pagrindiniai aplinkos ekonominių sąskaitų rodikliai.

Duomenų portale pateikiami duomenys, kuriuos valstybės narės pateikė kiekviename šiame reglamente nurodytame modulyje, ir duomenys apie 10 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nurodytas investicijas į klimato kaitos švelninimą.

2. Duomenų portalas turi pradėti veikti ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. ir Komisija (Eurostatas) turi jį atnaujinti kartą per metus. Duomenų portalas viešai prieinamas Eurostato svetainėje.“;

10) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antros pastraipos pirma įtrauka pakeičiama taip:

„— diegti naujus aplinkos ekonominių sąskaitų modulius, pavyzdžiui, vandens sąskaitų (kiekybinių ir kokybinių), išteklių valdymo išlaidų sąskaitų, potencialiai aplinkai kenksmingų subsidijų ar paramos priemonių sąskaitų ir atliekų sąskaitų,“;

b) papildoma šiomis pastraipomis:

„Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. ir po to bent kas 2 metus Komisija (Eurostatas) paskelbia skaitmeninį leidinį, kuriame pateikiami klimato kaitos švelninimo, įskaitant investicijas, duomenys ir statistika, surinkti remiantis atitinkamais duomenimis, gautais iš aplinkos ekonominių sąskaitų modulių ir, jeigu tinkama, iš kitų duomenų šaltinių.

Komisija pagal 9 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais atitinkamai iš dalies keičiamas V priedo 3 skirsnis, kad į jį būtų įtraukti rodikliai, susiję su kitomis investicijomis į klimato kaitos švelninimą. Į šio straipsnio trečioje pastraipoje nurodytą skaitmeninį leidinį įtrauktuose duomenyse pateikiami pagal valstybes nares suskirstyti duomenys, be kita ko, apie investicijas, ir jie apima visus ekonomikos sektorius bei veiklą.

Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 27 d. Komisija įvertina turimų duomenų apie subsidijas energijai, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, apie prisitaikymą prie klimato kaitos ir vandenį kokybę ir, kai tikslinga, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų nustatomi nauji aplinkos ekonominių sąskaitų moduliai: subsidijų energijai, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui; prisitaikymo prie klimato kaitos, įskaitant tam skirtas išlaidas, ir vandens sąskaitų.“;

11) IV priedo 3 skirsnio pirmos pastraipos aštunta įtrauka išbraukiama;

12) visame tekste ir prieduose visos nuorodos į „ES 28“ ir „ESS 95“ atitinkamai pakeičiamos nuorodomis į „ES 27“ ir „2010 m. ESS“;

13) pagal šio reglamento priedą papildoma VII, VIII ir IX priedais.

2 straipsnis

Nuo 2025 m. sausio 1 d. gautų ar sumokėtų pervedimų aplinkos apsaugai duomenys, anksčiau teikti pagal IV priedą, teikiami pagal VIII priedą.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1 straipsnio 11 punktas taikomas nuo 2025 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2024 m. lapkričio 27 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkas*
R. METSOLA	BÓKA J.

PRIEDAS

„VII PRIEDAS

MIŠKŲ SĄSKAITŲ MODULIS

1 skirsnis

TIKSLAI

Miškų sąskaitose duomenys apie miško išteklius ir miškininkystės bei medienos ruošos sektoriuje vykdomą ekonominę veiklą registruojami ir pateikiami taip, kad būtų visiškai suderinami su duomenimis, teikiamais pagal 2010 m. ESS. Miškų sąskaitose pateikiama papildomos informacijos ir vartojamos sąvokos, konkrečiai pritaikytos prie miškų ir miškininkystės bei medienos ruošos sektoriaus pobūdžio.

Šiame priede nurodoma, kokius miškų sąskaitoms skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

2 skirsnis

APRĖPTIS

Miškų sąskaitose registruojamos miško išteklių (medžiais apaugusios žemės bei medienos) atsargos ir srautai, taip pat miškininkystės bei medienos ruošos sektoriuje vykdoma ekonominė veikla, įskaitant apvaliosios medienos ruošą ir laukinių nemedieninių miško produktų gavybą ir rinkimą.

3 skirsnis

RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Valstybės narės miškų sąskaitas rengia remdamosi šiame skirsnyje apibūdintais rodikliais.

1. Medžiais apaugusios žemės ir medienos turto sąskaitos. Medžiais apaugusi žemė apibrėžiama kaip visų trijų toliau išdėstytų punktų visuma.

   a) Miškas, iš kurio gali būti tiekiama mediena – miškai, kuriuose aplinkosauginiai, socialiniai ar ekonominiai apribojimai nedaro reikšmingo poveikio vykdomam ar galimam medienos tiekimui. Tie apribojimai gali būti nustatyti teisės normomis, valdytojų arba savininkų sprendimais ar dėl kitų priežasčių.

   b) Miškas, iš kurio negali būti tiekiama mediena – visi miškai, pagal a punktą nelaikomi miškais, iš kurių gali būti tiekiama mediena. Tai miškai, kuriuose dėl aplinkosauginių, socialinių, ekonominių ar teisinių apribojimų reikšmingos apimties medienos tiekimas negalimas. Tai yra: i) miškai, kuriuose taikomi teisiniai apribojimai arba kitais politiniais sprendimais nustatyti apribojimai, kuriais dėl tokių priežasčių kaip aplinkos arba biologinės įvairovės išsaugojimas medienos tiekimas visiškai draudžiamas arba griežtai ribojamas (saugomi miškai, nacionaliniai parkai, gamtos draustiniai ir kitos saugomos teritorijos, pavyzdžiui, svarbios dėl ypatingų aplinkosauginių, mokslinių, istorinių, kultūrinių ar dvasinių priežasčių); ii) miškai, kurių fizinis našumas ar medienos kokybė per žemi arba medienos ruošos ir transportavimo sąnaudos per didelės, kad užsiimti medienos ruoša būtų pagrįsta, išskyrus retkarčiais vykdomus kirtimus savo galutiniam naudojimui.

   c) Kita medžiais apaugusi žemė.

   Miškas – didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip penkių metrų medžiai, o medžių lajos danga apima daugiau kaip 10 %, arba kurioje medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*. Tai neapima daugiausia pagal žemės ūkio paskirtį naudojamos žemės arba medžių, augančių miesto aplinkoje, pavyzdžiui, miesto parkuose, alėjose ir soduose.

   Kita medžiais apaugusi žemė – prie miško nepriskiriama, didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip penkių metrų medžiai, o medžių lajos danga apima 5–10 %, arba kurioje medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, arba kurioje lajos danga, įtraukus krūmokšnius, krūmus ir medžius, apima daugiau kaip 10 %. Tai neapima daugiausia pagal žemės ūkio paskirtį naudojamos žemės arba medžių, augančių miesto aplinkoje, pavyzdžiui, miesto parkuose, alėjose ir soduose.

Grynasis metinis medienos prieaugis – vidutinis metinis gyvų medžių stiebų tūrio padidėjimas atėmus vidutinį metinį žuvusių medžių stiebų tūrį.

Iš miško ištraukta mediena – visų gyvų ar žuvusių medžių, nukirstų ir ištrauktų iš miško, kitos medžiais apaugusios žemės ar kitų kirtaviečių, tūris. Tai apima neparduotą apvaliąją medieną, saugomą miško kelkraščiuose. Tai taip pat apima iš žuvusių medžių pagamintą ir ištrauktą medieną, iš ankstesniu laikotarpiu nukirstų medžių per metus ištrauktą medieną, ne stiebų (pavyzdžiui, kelmų ir šakų) medienos ištraukimą ir dėl natūralių priežasčių, pvz., ugnies, vėjo, vabzdžių ir ligų, žuvusių ar pažeistų medžių (vadinamų natūraliais nuostoliais) medienos ištraukimą. Tai neapima ne medienos biomasės ar medienos, paliktos miške ir neištrauktos per metus, pvz., kelmų, šakų, medžių viršūnių ir kirtimo liekanų (medienos ruošos liekanų).

Nesusigrąžinami nuostoliai – kirtimo liekanos, visos nukirstos vėjo išvartos, kurių negalima ištraukti iš miško, ir per miškų gaisrus prarasta mediena.

2. Ekonominės sąskaitos, kuriose nurodoma miškininkystės ir medienos ruošos sektoriuje vykdoma ekonominė veikla. Miškininkystės ir medienos ruošos sektorius – visi vietos vienetai pagal veiklos rūšį, vykdantys veiklą, priskiriamą NACE 2 red. A02 skyriui.

Remiantis 2010 m. ESS terminų apibrėžtimis, ataskaitose pateikiami šie rodikliai:

— Produkcija,

— iš jos: produkcija savo galutiniam naudojimui,

— tarpinis vartojimas,

— bendroji pridėtinė vertė,

— pagrindinio kapitalo vartojimas,

— kiti gamybos mokesčiai,

— kitos subsidijos gamybai,

— atlygis darbuotojams,

— bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas ir nesukurto nefinansinio turto įsigijimai atėmus pardavimus / perleidimus,

— atsargų pokyčiai,

— kapitalo pervedimai.

Valstybės narės ataskaitose nurodo užimtumą miškininkystės ir medienos ruošos sektoriuje tūkstančiais metinių darbo vienetų (MDV), apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 138/2004 (*).

4 skirsnis

PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.

2. Statistiniai duomenys perduodami per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos.

3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), kai tik gaunama pakankamai šalių duomenų, parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendrus ES įverčius. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodyto termino, įverčius.

4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2023 m.

5. Pirmą kartą perduodamos duomenis, valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2022 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų metinius duomenis.

6. Po to kiekvieną kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia n-2, n-1 ir n-tųjų metų metinius duomenis (n metai yra ataskaitiniai metai). Valstybės narės paskesnių metų nuo 2022 m. duomenis pateikia iš naujo, kai tik tie duomenys peržiūrimi. Valstybės narės gali pateikti bet kokius turimus duomenis už ankstesnius metus nei 2022 m.

5 skirsnis

ATASKAITOS LENTELĖS

Teikiami šie 3 skirsnyje nustatytų rodiklių duomenys.

1. Medžiais apaugusios žemės plotas, suskirstytas taip:

   — miškas, iš kurio gali būti tiekiama mediena,

   — miškas, iš kurio negali būti tiekiama mediena,

   — kita medžiais apaugusi žemė.

   Kiekviena iš šių kategorijų smulkiau suskirstyta taip:

   — pradinis plotas ataskaitinių metų pradžioje,

   — miško įveisimas ir kitoks padidėjimas,

   — miško naikinimas ir kitoks sumažėjimas,

   — statistinis perklasifikavimas,

   — galutinis plotas ataskaitinių metų pabaigoje.

   Duomenys pateikiami tūkstančiais hektarų.

2. Medienos tūris, suskirstytas taip:

   — miškas, iš kurio gali būti tiekiama mediena,

   — miškas, iš kurio negali būti tiekiama mediena,

   — kita medžiais apaugusi žemė.

   Miško, iš kurio gali būti tiekiama mediena, duomenys smulkiau suskirstyti taip:

   — ataskaitinių metų pradžios ištekliai,

   — grynasis prieaugis,

   — ištraukta mediena,

   — nesusigrąžinami nuostoliai,

   — statistinis perklasifikavimas,

   — balansuojamasis straipsnis,

   — ataskaitinių metų pabaigos ištekliai.

   Miško, iš kurio negali būti tiekiama mediena, ir kitos medžiais apaugusios žemės duomenys smulkiau suskirstyti taip:

   — ataskaitinių metų pradžios ištekliai,

   — ištraukta mediena,

   — kiti pokyčiai (lyginant pradžios ir pabaigos išteklius),

— ataskaitinių metų pabaigos ištekliai.

Duomenys pateikiami medienos su žieve, tūkstančiais m^3.

3. Medienos vertė, suskirstyta taip:

— miškas, iš kurio gali būti tiekiama mediena,

— miškas, iš kurio negali būti tiekiama mediena,

— kita medžiais apaugusi žemė.

Miško, iš kurio gali būti tiekiama mediena, duomenys smulkiau suskirstyti taip:

— ataskaitinių metų pradžios ištekliai,

— grynasis prieaugis,

— ištraukta mediena,

— nesusigrąžinami nuostoliai,

— perkainojimas,

— statistinis perklasifikavimas,

— balansuojamasis straipsnis,

— ataskaitinių metų pabaigos ištekliai.

Miško, iš kurio negali būti tiekiama mediena, ir kitos medžiais apaugusios žemės duomenys smulkiau suskirstyti taip:

— ataskaitinių metų pradžios ištekliai,

— ištraukta mediena,

— kiti pokyčiai (lyginant pradžios ir pabaigos išteklius),

— ataskaitinių metų pabaigos ištekliai.

Duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų.

4. Ekonominėse sąskaitose 3 skirsnyje nurodytos produkcijos duomenys teikiami suskirstyti taip, kaip nurodyta toliau, o produktai apibrėžiami pagal produktų pagal veiklos rūšį klasifikatoriaus 2.1 redakciją:

— augantys miško medžių sodinukai (produktų kodas 02.10.11) ir miško medžių sėklos (produktų kodas 02.10.12),

— miško medžiai, apibrėžiami kaip grynasis medienos prieaugis auginamuose miškuose (produktų kodas 02.10.30),

— padarinė mediena (produktų kodas 02.20.1), įskaitant parduotą neauginamų miškų medieną, apimanti šiuos produktus, kurių duomenys turi būti pateikiami dviejose atskirose eilutėse:

  i) malkas (produktų kodai 02.20.14 ir 02.20.15);

  ii) rąstus, t. y. spygliuočių rąstų (produktų kodas 02.20.11), lapuočių rąstų, išskyrus atogrąžų medžių rąstus (produktų kodas 02.20.12), ir atogrąžų medžių rąstų (produktų kodas 02.20.13) sumą;

— laukiniai nemedieniniai produktai (produktų kodas 02.30),

— miškininkystės ir medienos ruošos veiklai būdingos paslaugos – miško medžių medelynų paslaugos (produktų kodas 02.10.2), miškininkystei būdingos paslaugos (produktų kodas 02.4) ir bet kurios kitos paslaugos, teikiamos miškininkystės sektoriaus vietos vieneto pagal veiklos rūšį,

— kiti produktai, gaunami vietos vienetui pagal veiklos rūšį vykdant susijusią nepagrindinę veiklą, pavyzdžiui, grybai ir trumai (produktų kodas 01.13.8), kiti, niekur kitur nepriskirti, šilauogių genties augalų vaisiai ir uogos (produktų kodas 01.25.19), gamtinis kaučiukas (produktų kodas 01.29.10), kita padarinė mediena, įskaitant skeltuosius stulpus ir kuolus (produktų kodas 16.10.39), medžio anglys (produktų kodas 20.14.72), gamtos rezervatų ir draustinių paslaugos, įskaitant natūralios aplinkos išsaugojimo paslaugas (produktų kodas 91.04.12), ir bet kokie kiti vietos vieneto pagal veiklos rūšį gaminami produktai.

3 skirsnyje nurodyto miškininkystės ir medienos ruošos sektoriaus tarpinio vartojimo duomenys teikiami suskirstyti taip, kaip nurodyta toliau, o produktai apibrėžiami pagal produktų pagal veiklos rūšį klasifikatoriaus 2.1 redakciją:

— augančių miško medžių sodinukų (produktų kodas 02.10.11), miško medžių sėklų (produktų kodas 02.10.12) ir miško medžių (produktų kodas 02.10.3), naudojamų medienai gauti, suma,

— energijos ir tepalų, įskaitant elektrą (produktų kodas 35.11.10), automobilinį benziną (benziną) (produktų kodas 19.20.21), gamtines dujas – suskystintas arba dujinės būsenos (produktų kodas 06.20.10), tepalines naftos alyvas ir niekur kitur nepriskirtus sunkiųjų alyvų preparatus (produktų kodas 19.20.29), taip pat kitus panašius produktus, suma,

— miškininkystei ir medienos ruošai būdingų paslaugų, įskaitant miško medžių medelynų paslaugas (produktų kodas 02.10.2), miškininkystei būdingas paslaugas (produktų kodas 02.4) ir bet kurias kitas paslaugas, teikiamas miškininkystės ir medienos ruošos sektoriaus vietos vieneto pagal veiklos rūšį, suma,

— kitos prekės ir paslaugos, nenurodytos nė prie vieno tarpinio vartojimo kintamojo.

3 skirsnyje nurodytų miškininkystės ir medienos ruošos sektoriaus atsargų pokyčių duomenys teikiami suskirstyti taip, kaip nurodyta toliau:

— nebaigto auginti biologinio turto pokyčiai,

— kiti atsargų pokyčiai.

Visi rodiklių duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų.

5. Duomenys apie kitą medžiais apaugusią žemę teikiami savanoriškai.

6 skirsnis

ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ

Šio priedo nuostatoms įgyvendinti skirto pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

VIII PRIEDAS

APLINKOSAUGOS SUBSIDIJŲ IR PANAŠIŲ PERVEDIMŲ SĄSKAITŲ MODULIS

1 skirsnis

TIKSLAI

Aplinkosaugos subsidijų ir panašių pervedimų sąskaitose su 2010 m. ESS sąvokomis ir terminų apibrėžtimis suderinamu būdu renkami ir pateikiami duomenys apie einamuosius ir kapitalo pervedimus aplinkos ir gamtos išteklių apsaugos veiklai, įskaitant aplinkai palankių produktų gamybą ir naudojimą, remti.

Šiame priede nurodoma, kokius aplinkosaugos subsidijų ir panašių pervedimų sąskaitų duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti. Tie duomenys taip pat naudojami rengiant nacionalines aplinkos apsaugos išlaidas, kaip nustatyta IV priede.

2 skirsnis

APRĖPTIS

Aplinkosaugos subsidijų ir panašių pervedimų sąskaitose registruojami neatlyginami valdžios sektoriaus mokėjimai instituciniams sektoriams (vidaus ekonomikos ir likusio pasaulio sektoriui) ir nerezidentų (likusio pasaulio sektorius) mokėjimai, siekiant saugoti aplinką arba mažinti gamtos išteklių naudojimą ir gavybą.

3 skirsnis

RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Valstybės narės aplinkosaugos subsidijų ir panašių pervedimų sąskaitas rengia remdamosi šiais rodikliais:

— subsidijomis (2010 m. ESS kodas D.3);

— kitais einamaisiais pervedimais (2010 m. ESS kodai D.6 ir D.7);

— kapitalo pervedimais (2010 m. ESS kodas D.9).

Visi duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų.

4 skirsnis

PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami kasmet.

2. Statistiniai duomenys perduodami per 24 mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos.

3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), kai tik gaunama pakankamai šalių duomenų, parengia šio modulio pagrindinių suvestinių rodiklių bendrus ES įverčius. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodyto termino, įverčius.

4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2023 m.

5. Pirmą kartą perduodamos duomenis, valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2022 m. iki pirmųjų ataskaitinių metų metinius duomenis.

6. Po to kiekvieną kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia n-2, n-1 ir n-tųjų metų metinius duomenis (n metai yra ataskaitiniai metai). Valstybės narės paskesnių metų nuo 2022 m. duomenis pateikia iš naujo, kai tik tie duomenys peržiūrimi. Valstybės narės gali pateikti bet kokius turimus duomenis už ankstesnius metus nei 2022 m.

5 skirsnis

ATASKAITOS LENTELĖS

1. 3 skirsnyje nurodytų rodiklių duomenys teikiami suskirstyti pagal:

— mokėjimą atliekantį institucinį sektorių, kaip antai:

— valdžios sektorius,

— likusio pasaulio sektorius,

— mokėjimą gaunantį institucinį sektorių, kaip antai:

— valdžios sektorius,

— bendrovės,

— namų ūkiai,

— namų ūkiams paslaugas teikiančios ne pelno institucijos,

— likusio pasaulio sektorius.

2. Kiekvienos iš 1 punkte nurodytų ataskaitų kategorijų duomenys teikiami suskirstyti į Aplinkos apsaugos veiklos klasifikatoriaus (CEPA) klases ir Išteklių valdymo veiklos klasifikatoriaus (CReMA) klases, sugrupuoti taip:

— CEPA 1,

— CEPA 2,

— CEPA 3,

— CEPA 4,

— CEPA 5,

— CEPA 6 (įskaitant ankstesnį CReMA 12),

— CEPA 7, CEPA 8 ir CEPA 9 suma,

— CReMA 10,

— CReMA 11,

— CReMA 13,

— CReMA 13A,

— CReMA 13B,

— CReMA 13C,

— CReMA 14,

— CReMA 15 ir CReMA 16 suma.

3. Bendrovių iš valdžios sektoriaus gaunami pervedimai, sugrupuoti pagal visų CEPA klasių (CEPA 1–9) ir visų CReMA klasių (CReMA 10–16) sumą, pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus NACE 2 red. papildomai grupuojami taip:

— NACE A – žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė,

— NACE B – kasyba ir karjerų eksploatavimas,

— NACE C – apdirbamoji gamyba,

— NACE D – elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas,

— NACE E – vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas,

— NACE F – statyba,

— NACE G – didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas,

— NACE H – transportas ir saugojimas,

— NACE I–U – kiti NACE skyriai.

4. 2 ir 3 punktuose nurodytos CEPA klasės atitinka IV priede nurodytas kategorijas, o CReMA klasės – V priede nurodytas kategorijas.

6 skirsnis

ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ

Šio priedo nuostatoms įgyvendinti skirto pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

IX PRIEDAS

EKOSISTEMŲ SĄSKAITŲ MODULIS

1 skirsnis

TIKSLAI

Ekosistemų sąskaitose pateikiami duomenys apie ekosistemų turto aprėptį ir būklę ir visuomenei bei ekonomikai jų teikiamas paslaugas. Duomenys atitinka SEEA EA ir yra suderinami su duomenimis, teikiamais pagal 2010 m. ESS.

Jei įmanoma, ekosistemų sąskaitose naudojama turima informacija, be kita ko, gauta iš Žemės stebėjimo, aplinkos ataskaitų ir kitų duomenų šaltinių.

2 skirsnis

APRĖPTIS

Ekosistemų sąskaitose registruojama ekosistemų aprėptis, ekosistemų būklė ir ekosisteminių paslaugų srautai.

Ekosistemų aprėptis – ekosistemų dydis atitinkamoje teritorijoje. Į ekosistemų aprėpties sąskaitas įtraukiamos valstybės teritorijoje esančios sausumos (taip pat gėlavandenės) ir jūrų ekosistemos.

Ekosistemos būklė – ekosistemos kokybinė charakteristika, nustatoma pagal jos abiotinius, biotinius ir kraštovaizdžio rodiklius, atsižvelgiant į ekosistemų tipus.

Ekosisteminės paslaugos – ekosistemų teikiama nauda ekonominei ir kitokiai žmonių veiklai. Tai apima i) aprūpinimo, ii) reguliavimo ir palaikymo, ir iii) kultūrines paslaugas. Ekosisteminių paslaugų sąskaitose registruojamas faktinis ekosistemų užtikrinamų ekosisteminių paslaugų teikimas ir naudojimasis jomis valstybės teritorijoje.

Teminės sąskaitos – sąskaitos, kuriose duomenys organizuojami pagal konkrečias politikos temas, pavyzdžiui, biologinės įvairovės, klimato kaitos, vandenynų ir miestų teritorijų.

3 skirsnis

RODIKLIŲ SĄRAŠAS

Valstybės narės ekosistemų sąskaitas rengia remdamosi toliau nurodytais rodikliais.

1. Ekosistemų aprėpties sąskaitose registruojamas kiekvieno tipo ekosistemų plotas ir ploto pokytis valstybės teritorijoje. Valstybės narės duomenis ekosistemų aprėpties sąskaitose pateikia tūkstančiais hektarų.

2. Viena iš ekosistemų aprėpties sąskaitų sudedamųjų dalių – pasikeitimo matrica, pagal kurią registruojamas tarp dviejų laiko momentų įvykęs vienų tipų ekosistemų pasikeitimas į kitų tipų ekosistemas, išreikštas hektarais.

3. Ekosistemų būklės sąskaitose registruojami šie ekosistemų rodikliai:

   a) gyvenviečių ir kitų dirbtinių teritorijų:

      — didmiesčių ir gretimų miestų bei priemiesčių žaliosios zonos nurodomos viso ploto procentais ir skaičiuojamos pagal visą didmiesčių ir gretimų miestų bei priemiesčių plotą, įskaitant visų tipų ekosistemas toje teritorijoje,

      — ne didesnio kaip 2,5 μm skersmens kietųjų dalelių koncentracijos didmiesčiuose duomenys pateikiami kaip nacionalinis ataskaitinio laikotarpio vidurkis, išreikštas $\mu g/m^3$;

   b) pasėlių:

      — dirvožemio organinės anglies sankaupos dirvoje duomenys pateikiami kaip nacionalinis ataskaitinio laikotarpio vidurkis, išreikštas tonomis hektare;

   c) pievų:

— dirvožemio organinės anglies sankaupos dirvoje duomenys pateikiami kaip nacionalinis ataskaitinio laikotarpio vidurkis, išreikštas tonomis hektare;

d) pasėlių ir pievų kartu:

— kaip ataskaitinio laikotarpio nacionalinis bendras indeksas nurodomas įprastų agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų indeksas;

e) miškų ir miškingų vietovių:

— negyvos medienos duomenys pateikiami kaip nacionalinis ataskaitinio laikotarpio vidurkis, išreikštas m^3/ha,

— medžių lajų dangos tankio duomenys pateikiami kaip nacionalinis ataskaitinio laikotarpio vidurkis, išreikštas procentais,

— įprastų miško paukščių populiacijų indeksas; pagal įprastų miško paukščių populiacijų indeksą apibūdinamos ilgalaikės įprastų miško paukščių gausos visuose jų Europos arealuose tendencijos; tai sudėtinis indeksas, sukurtas remiantis paukščių rūšių, būdingų Europos miškų buveinėms, stebėjimo duomenimis; indeksas pagrįstas konkrečiu kiekvienos valstybės narės rūšių sąrašu;

f) pakrančių paplūdimių, kopų ir šlapynių:

— dirbtinės nelaidžios dangos ploto, esančio pakrantės zonoje, kurioje yra pakrančių paplūdimių, kopų ir šlapynių tipų ekosistemų, duomenys pateikiami kaip nacionalinis ataskaitinio laikotarpio vidurkis, išreikštas procentais.

Didmiesčiai, miestai ir priemiesčiai – vietos administraciniai vienetai, priskiriami atitinkamoms kategorijoms pagal urbanizacijos lygio tipologiją, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/2391 (**).

4. Ekosisteminių paslaugų sąskaitose teikimo ir naudojimosi lentelėse registruojamas ekosisteminių paslaugų teikimas ir naudojimasis jomis. Teikimo lentelėje registruojamos ekosistemų socialinėms ir ekonominėms sistemoms teikiamos ekosisteminės paslaugos. Naudojimosi lentelėje registruojamas naudojimasis ekosisteminėmis paslaugomis pagal naudojimosi tipą, apibrėžtą 5 skirsnyje.

Duomenys teikimo ir naudojimosi lentelėse pateikiami toliau nurodytais fiziniais vienetais.

a) Aprūpinimo paslaugos

— Aprūpinimas kultūriniais augalais – ekosistemų indėlis į augalų augimą, apytikriai apskaičiuojamas remiantis įvairios paskirties kultūrinių augalų derliaus kiekiu. Tai apima maisto ir pluošto gamybą, pašarus ir energiją, taip pat ganyklų biomasę, kaip nustatyta III priedo A lentelės 1.1 ir 1.2 skirsniuose.

— Apdulkinimas – laukinių apdulkintojų ekosisteminis indėlis į pirmoje įtraukoje nurodytų kultūrinių augalų auginimą. Šio indėlio duomenys pateikiami nuo apdulkintojų priklausomų kultūrinių augalų, kuriuos galima susieti su laukiniais apdulkintojais, tonomis pagal kultūrinių augalų tipą – pagrindinius nuo apdulkintojų priklausomų kultūrinių augalų tipus, apimančius vaismedžius, uogas, pomidorus, aliejingąsias sėklas ir „kita“.

— Aprūpinimas mediena – ekosistemų indėlis į medžių ir kitos medienos biomasės augimą; jo duomenys pateikiami kaip VII priede apibrėžtas medienos su žieve grynasis prieaugis, išreikštas tūkstančiais m^3.

b) Reguliavimo ir palaikymo paslaugos

— Oro filtravimas – ekosistemų indėlis į oro teršalų filtravimą, ekosistemų komponentams (ypač medžiams) vykdant teršalų nusodinimą, sugėrimą, fiksavimą ir saugojimą. Tai sušvelnina žalingą teršalų poveikį. Šio indėlio duomenys pateikiami adsorbuotų kietųjų dalelių tonomis.

— Pasaulinis klimato reguliavimas – ekosistemų indėlis į šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos atmosferoje mažinimą šalinant anglies dioksidą iš atmosferos (vykdant bendrąją sekvestraciją) ir sulaikant (saugant) anglies dioksidą ekosistemose. Šio indėlio duomenys pateikiami bendro sekvestruoto anglies dioksido tonomis ir sausumos ekosistemose, be kita ko, virš žemės ir po žeme saugomos organinės anglies sankaupų tonomis.

— Vietos klimato reguliavimas – ekosistemų indėlis į aplinkos atmosferos sąlygų reguliavimą miestų vietovėse pasitelkiant augaliją, kuri gerina žmonių gyvenimo sąlygas ir palaiko ekonominę gamybą. Tai išreiškiama ir atitinkami duomenys pateikiami kaip Celsijaus laipsniais išreikštas dėl miestų augalijos poveikio įvykęs temperatūros sumažėjimas miestuose dienomis, kai temperatūra viršija 25 °C.

c) Kultūrinės paslaugos

— Gamtinės su turizmu susijusios paslaugos – ekosistemų indėlis, ypač dėl ekosistemų biofizinių charakteristikų ir ypatybių, sudarantis sąlygas žmonėms naudotis ir mėgautis aplinka tiesiogiai, *in situ*, fiziškai ir per patirtį sąveikaujant su aplinka. Tų indėlių duomenys pateikiami nakvynių viešbučiuose, nakvynės namuose, stovyklavietėse ir kt., kurias galima susieti su lankymusi ekosistemose, skaičiumi.

5. Ekosistemų sąskaitose naudojama toliau pateikiama ekosistemų tipų lentelė.

Kategorija	Ekosistemų tipas
1	Gyvenvietės ir kitos dirbtinės teritorijos
2	Pasėliai
3	Pievos (ganyklos, pusiau natūralios ir natūralios pievos)
4	Miškai ir miškingos vietovės
5	Viržynai ir krūmynai
6	Retai augalija apaugusios ekosistemos
7	Gėlavandenės šlapynės
8	Upės ir kanalai
9	Ežerai ir tvenkiniai
10	Jūrų įlankos ir tarpiniai vandenys
11	Pakrančių paplūdimiai, kopos ir šlapynės
12	Jūrų ekosistemos (pakrančių vandenys, šelfai ir atviras vandenynas)

4 skirsnis

PIRMIEJI ATASKAITINIAI METAI, DAŽNUMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO TERMINAI

1. Statistiniai duomenys rengiami ir perduodami:

— ekosistemų aprėpties ir ekosistemų būklės sąskaitų – kas trejus metus; teikiant duomenis nurodomas reprezentatyvus ataskaitinių metų vidurkis ir pasikeitimo matrica, pagal kurią nurodomi pokyčiai, įvykę per trejus metus tarp dvejų ataskaitinių metų,

— ekosisteminių paslaugų sąskaitų – kasmet, su sąlyga, kad Komisija (Eurostatas) teikia modeliavimo priemones ekosisteminėms paslaugoms apskaičiuoti; jei tokių priemonių nėra, ekosisteminių paslaugų sąskaitų atveju – kas 3 metus.

2. Statistiniai duomenys perduodami per 24 mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos.

3. Siekiant patenkinti naudotojų poreikius laiku gauti išsamius duomenų rinkinius, Komisija (Eurostatas), kai tik gaunama pakankamai šalių duomenų, parengia bendrus ES įverčius. Jeigu įmanoma, Komisija (Eurostatas) parengia ir paskelbia duomenų, kurių valstybės narės neperdavė iki 2 punkte nurodyto termino, įverčius.

4. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2024 m. Pasikeitimo matricos pirmieji ataskaitiniai metai yra 2027 m.

5. Pirmą kartą perduodamos duomenis, valstybės narės įtraukia laikotarpio nuo 2024 m. duomenis, skirtus aprėpties ir būklės sąskaitoms ir ekosisteminių paslaugų teikimo ir naudojimosi jomis lentelėms, išreikštus fiziniais vienetais. Pasikeitimo matricos duomenys rodo pokyčius nuo 2024 m. iki 2027 m.

6. Po to kiekvieną kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia ekosisteminių paslaugų, aprėpties ir būklės sąskaitų n–3 ir n-tųjų metų duomenis (n metai yra ataskaitiniai metai). Valstybės narės paskesnių metų nuo 2024 m. duomenis pateikia iš naujo, kai tik tie duomenys peržiūrimi. Valstybės narės gali pateikti bet kokius turimus duomenis už ankstesnius metus nei 2024 m.

5 skirsnis

ATASKAITOS LENTELĖS

1. Ekosistemų aprėpties sąskaitų: pirmą kartą visų 3 skirsnyje nurodytų ekosistemų tipų duomenys perduodami už pirmuosius ataskaitinius metus. Po to kiekvieną kartą perduodant duomenis pateikiami šie duomenys:

   — aprėptis ankstesniais ataskaitiniais metais,

   — padidėjimas,

   — sumažėjimas,

   — aprėptis esamais ataskaitiniais metais.

   Pagal pasikeitimų matricą nurodomi visų 3 skirsnyje nurodytų ekosistemų tipų pasikeitimai nuo ankstesnių iki esamų ataskaitinių metų.

2. Ekosisteminių paslaugų sąskaitų: 3 skirsnyje nurodytų ekosisteminių paslaugų duomenys teikimo ir naudojimosi lentelėse pateikiami taip:

   a) teikimo lentelėje registruojami metiniai 3 skirsnyje nurodytų paslaugų teikimo duomenys pagal visus 3 skirsnyje nurodytus ekosistemų tipus, išskyrus 10 ir 12 kategorijas;

   b) naudojimosi lentelėje registruojami naudojimosi ekosisteminėmis paslaugomis duomenys, suskirstyti taip, kaip nurodyta toliau:

      — pramonės sektorių tarpinis vartojimas,

      — valdžios sektoriaus galutinis vartojimas,

      — namų ūkių galutinis vartojimas,

      — bendrojo kapitalo formavimas,

      — eksportas.

3. Valstybė narė neprivalo teikti duomenų, jeigu jos visas sausumos plotas neviršija 0,3 % viso Sąjungos sausumos ploto.

6 skirsnis

ILGIAUSIA PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ TRUKMĖ

Šio priedo nuostatoms įgyvendinti skirto pereinamojo laikotarpio ilgiausia trukmė – dveji metai nuo pirmojo duomenų perdavimo termino.

(*) 2003 m. gruodžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 138/2004 dėl žemės ūkio ekonominių sąskaitų Bendrijoje (OL L 33, 2004 2 5, p. 1).

(**) 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2391, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1059/2003 nuostatos dėl teritorijų tipologijų (TERCET) (OL L 350, 2017 12 29, p. 1).“